

UCHWAŁA NR XVII.43.S.2026

KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W SZCZECINIE

z dnia 24 czerwca 2026 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XXXII/281/26 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 20 maja 2026 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek opłat na obszarze gminy Goleniów

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662) oraz art. 11 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie uchwala, co następuje:

§1. Stwierdza się nieważność uchwały Nr XXXII/281/26 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 20 maja 2026 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek opłat na obszarze gminy Goleniów.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXXII/281/26 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 20 maja 2026 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek opłat na obszarze gminy Goleniów, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w dniu 27 maja 2026 r. i została objęta nadzorem na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, przekazującego do właściwości Izby uchwały podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach podatków i opłat lokalnych, do których zastosowanie mają przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa. Przedmiotowa uchwała budziła zastrzeżenia co do zgodności z prawem ze względu na jej treść i procedurę podjęcia, które zgłoszone zostały także w skardze na uchwałę, udostępnionej organom jednostki celem ustosunkowania się do nich. W związku z powyższym wszczęte zostało postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności wymienionej uchwały, o czym jednostka została powiadomiona ze wskazaniem terminu rozpoznania sprawy. Kolegium Izby ostatecznie zbadało wymienioną uchwałę na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2026 r. W posiedzeniu Kolegium uczestniczyli przedstawiciele Gminy, a w dniu 19 czerwca 2026 r. do Izby wpłynęły obszernie wyjaśnienia Przewodniczącego Rady Miejskiej w Goleniowie, odnoszące się do zarzutów i wątpliwości podniesionych w przekazanej skardze.

Kolegium zważyło, co następuje.

Uchwałą Nr XXXII/281/26 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 20 maja 2026 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek opłat na obszarze gminy Goleniów dokonano wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalono stawki opłat od nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, określono zwolnienie w części z tej opłaty w zw. z kompostowaniem odpadów, a także ustalono stawki opłat za pojemniki i worki od nieruchomości, na której w części nie zamieszkują mieszkańcy. Dla nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy zróżnicowano metodę ustalania opłat w zależności od rodzaju zabudowy: w zabudowie wielorodzinnej opłata ustalona została jako iloczyn ilości zużytej wody z danej nieruchomości oraz stawki opłaty za 1 m³ wody, natomiast w zabudowie jednorodzinnej opłata stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty.

W uchwale określono także sposób ustalania ilości zużytej wody na potrzeby ustalania wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Stawki opłat ustalono na lata 2027-2029 – w wysokości wzrastającej rok do roku. Z dołączonych do wyjaśnień materiałów, które przedłożone były również radnym, wynika, że wysokość stawek ustalono z uwzględnieniem kosztów funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, liczby mieszkańców, ilości wytwarzanych na terenie Gminy odpadów komunalnych oraz przeciętnego zużycia wody przypadającego na jednego mieszkańca Gminy, z wyszczególnieniem tej wartości w odniesieniu do jednego mieszkańca zamieszkującego w zabudowie wielorodzinnej. Materiały przedłożone w postępowaniu nadzorczym oraz dokumenty finansowe (w szczególności planistyczne i sprawozdawcze), znajdujące się z urzędu w posiadaniu Izby, wskazują na występowanie istotnej różnicy pomiędzy wysokością wydatków związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, a wielkością dochodów uzyskiwanych z opłat za gospodarowanie ww. odpadami, mających służyć finansowaniu kosztów funkcjonowania tego systemu; z dochodów Gminy pochodzących z innych źródeł pokrywana jest około 1/3 rzeczonych wydatków. Przedstawione przez jednostkę globalne wartości kosztów funkcjonowania systemu, przyjętych na potrzeby kalkulacji w przyszłych latach na poziomie z roku 2025, oraz dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami, szacowanymi z uwzględnieniem ustalonych w uchwale, wzrastających corocznie stawek, wykazują sukcesywne zmniejszanie się deficytu środków pochodzących z opłat i oscylowanie ich w ostatnim roku obowiązywania uchwały na granicy wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu. Krótko mówiąc - ustalenie rosnących stawek opłat na lata 2027-2029 zasadza się w dążeniu do zbilansowania kosztów i przychodów związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami.

W ocenie Kolegium występowanie oczywistych błędów formalnych w treści badanej uchwały implikuje stwierdzenie jej nieważności w całości. Przedmiotowa uchwała dotknięta jest naruszeniem art. 6j ust. 3e pkt 1 oraz art. 6k ust. 2a pkt 5 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733), a wskazane naruszenia oceniać trzeba jako istotne, gdyż wywierają one wpływ na możliwość wyliczenia opłat i wysokość ustalonych stawek.

Pierwszy z powołanych przepisów prawa ma zastosowanie w przypadku wyboru przez radę gminy metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 6j ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, tj. ustalenia tej opłaty jako iloczyn ilości zużytej wody z danej nieruchomości oraz stawki opłaty ustalonej na podstawie art. 6k ust. 1 tej ustawy. Metoda ta została wybrana przez Radę Miejską w Goleniowie w zakresie ustalania opłat od nieruchomości w zabudowie wielorodzinnej i odnoszą się do niej postanowienia § 2 ust. 1 lit. a), c), e) oraz § 3 ust. 1 lit. a), c), e) badanej uchwały. Odnośnie tej metody w sposób kazuistyczny i niekompletny uregulowano sposób ustalania ilości zużytej wody. W ustępie 2 powołanych wyżej paragrafów zamieszczono następującą normę, szczerkowo regulującą przedmiotową kwestię, cyt.: „2. Przez ilość zużytej wody, o której mowa w ust. 1 lit. a, rozumie się średniomiesięczne zużycie wody za ubiegły rok kalendarzowy, a w przypadku braku danych za rok ubiegły – zużycie z ostatnich dostępnych 6 miesięcy.”. Oprócz przytoczonych wyżej regulacji sposobowi ustalania ilości zużytej wody poświęcony został wyłącznie § 5, według którego, cyt.: „W przypadku nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej korzystających z własnego ujęcia wody (studni) lub nieruchomości nieposiadających wodomierza głównego, przyjmuje się zryczałtowaną ilość zużycia wody w wysokości 3 m³ miesięcznie na każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.”. Przepis ten niezasadnie obejmuje nieruchomości jednorodzinne, dla których wybrano inną metodę ustalania opłaty, oraz odnosi się jedynie do przypadku braku wodomierza głównego. Przedstawione przepisy uchwały nie wyczerpują zatem wszystkich możliwych przypadków nieruchomości, dla których brak jest odpowiednich danych dotyczących ilości zużytej wody, a do takich przykładowo należą nieruchomości nowo wybudowane.

Istotne naruszenie prawa stanowi także nieprawidłowe ustalenie stawek opłat za pojemniki i worki, o których mowa w § 6 i 7 tej uchwały. Paragraf 6 uchwały ma następujące brzmienie:

„§ 6. Ustala się stawki opłaty za każdy pojemnik lub worek przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy a w części nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy w odniesieniu do części nie zamieszkałej przez mieszkańców, jeżeli odpady zbierane i odbierane są

w sposób selektywny w podziale na frakcje: metale, tworzywa sztuczne i odpady opakowaniowe wielomateriałowe łącznie, papier, szkło, bioodpady, odpady zmieszane:

1. worek o pojemności 35 l - 7,27 zł,
2. worek o pojemności 60 l - 12,47 zł,
3. worek o pojemności 120 l - 24,95 zł,
4. pojemnik o pojemności 120 l - 8,70 zł,
5. pojemnik o pojemności 240 l - 17,41 zł,
6. pojemnik o pojemności 1100 l - 79,82 zł."

Podwyższone stawki opłat zostały analogicznie ustalone w paragrafie 7 uchwały. W obu paragrafach za pojemniki i worki o takiej samej pojemności ustalono stawki w różnej wysokości, a stawki właściwe dla worków i stawki właściwe dla pojemników nie spełniają wymogu proporcjonalności do ich pojemności, przy czym zaznaczyć należy, że odchylenia od ww. zasady są jedynie marginalne. Obecnie obowiązujący przepis art. 6k ust. 2a pkt 5 cyt. ostatnio ustawy nakazuje pojemniki i worki na odpady traktować w sposób jednakowy, wyznaczając dla nich stawki opłat w jednakowej wysokości – proporcjonalnej do ich pojemności.

W tym stanie rzeczy, biorąc pod uwagę okoliczność, że uchwała Nr XXXII/281/26 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 20 maja 2026 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek opłat na obszarze gminy Goleniów, objęta niniejszym postępowaniem, począwszy od 1 stycznia 2027 r. stanowić ma samodzielny akt prawny w zakresie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek opłat na obszarze gminy Goleniów – Kolegium uznało za konieczne stwierdzenie nieważności badanej uchwały w całości.

Stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie

Marek Fras

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/